

Valdo Pruskaus kelias sociologijoje

2016 m. sausio 26 d. atsisveikinome su ilgamečiu Lietuvos edukologijos universiteto (LEU) habilituotu socialinių mokslų (sociologija) daktaru profesoriumi Valdu Pruskumi. Profesorius ėjo 66-uosius metus. 1997–2015 m. V. Pruskus dirbo LEU Sociologijos ir politologijos, vėliau – Socialinio darbo ir sociologijos katedroje.

Profesoriaus moksliniai interesai apėmė krikščioniškojo socialinio mokymo, Lietuvos filosofinės minties raidos, vertybių sociologijos, deviacijų sociologijos, verslo etikos ir tarpkultūrinės komunikacijos sritis. Jis buvo aktyvus sociologijos tyrėjas ir drąsiai nagrinėjo skaudžiausias visuomenės ir socialinės stratifikacijos problemas. V. Pruskaus pastarojo laikotarpio mokslinės veiklos interesus atspindi monografijos: „Socialinė katalikybė tarpukario Lietuvoje“ (2001), „Vertybės rinkoje: sąveika ir pasirinkimas“ (2005), „Primirštieji

lietuvių sociologai (XIX a. pabaiga – XX a. pradžia)“ (2005), „Neformalios komunikacijos ritualai. Gando sandara, socialinė organizacija ir sklaida“ (2007), „Socialinė katalikybė tarpukario Lietuvoje. Jaunosios kartos katalikų intelektualų įžvalgos“ (2009), „Prostitucijos fenomenas Lietuvoje. Gatvės prostitucija Lietuvoje, raiška, sklaida ir kontrolė“ (2010), „Smurto fenomenas mokykloje: komunikacija, sklaida, prevencija“ (2012), „Rinkodara politinėje komunikacijoje“ (2014), „Politika ir pramogos komunikacijos kontekste“ (2014); išleisti vadovėliai ir mokymo priemonės: „Verslo etika: laiko iššūkiai ir atsako galimybės“ (2003), „Sociologija: teorija ir praktika“ (2004), „Multikultūrinė komunikacija ir vadyba“ (2004), „Organizacijų kultūra“ (2009), „Tarpkultūrinė komunikacija ir vadyba“ (2012), „Sociologinių tyrimų organizavimas ir atlikimo metodika“ (2014). Profesorius V. Pruskus buvo aktyvus Lietuvos mokslinių žurnalų „Filosofija. Sociologija“, „Santalka“, „Socialinis ugdymas“, „Problemos“, „Logos“, „Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis“ ir kt. bendraautoris, LEU Socialinės edukacijos fakulteto mokslinių straipsnių rinkinių („Jaunųjų sociologijos mokslininkų darbai“ ir kt.) sudarytojas ir mokslinis redaktorius, mokslinių konferencijų organizatorius ir vedėjas, nacionalinių projektų ir tyrimų vadovas.

Profesorius buvo mokslininkas iš pašaukimo ir turėjo ypatingų gabumų kurti mokslinius, publicistinius, meninius tekstus. Jis buvo puikus dėstytojas ir kolega. Studentų ir bendradarbių prisiminimuose profesorius V. Pruskus išliks kaip tolerantiška, kūrybinga, turinti išskirtinį humoro jausmą, brandi asmenybė, taip pat kaip tarpkultūrinės komunikacijos teorijų skleidėjas bei tiltų tarp skirtingų socialinių grupių, ieškant „kitokio“ supratimo ir priėmimo kelių, tiesėjas. *„Stereotipinio elgesio regimas dėmuo – vizualumas – nulemia ne tik jo poveikio galią, įtaigumą, bet ir gerokai apsunkina tarpkultūrinę komunikaciją. Mat abi bendraujančios pusės, turėdamos savus stereotipinius nusistatymus, kurie pasireiškia jų elgesyje kaip vizualiniai stereotipai, nėra pasirengusios priimti vienas kitą kaip kitą ir kitokį. Toks kitokio priėmimas įmanomas tik devizualizavus stereotipinį elgesį. Stereotipinio elgesio devizualizacijai sėkmingai gali pagelbėti tarpkultūrinės komunikacijos kompetencijų – kalbinės, komunikacinės ir kultūrinės – ugdymas. Tik jų vienybė gali sumažinti stereotipinio elgesio raišką ir užtikrinti sėkmingą tarpkultūrinį dialogą“*, – teigė Valdas Pruskus.

LEU Socialinės edukacijos fakulteto bendruomenė atsimins profesorių kaip atvirą, kūrybingą kolegą ir aistringą sociologijos mokslininką.

Elena Kocai
Vilija Grincevičienė